

INDIVIDUL ÎNTRE EDUCAȚIA FORMALĂ ȘI CEA INFORMALĂ

*Asist. univ. Cristina Herling
Universitatea Tehnică de Construcții București
Departamentul de Limbi Străine și Comunicare*

Abstract

More and more education has become one of the most important process of social life. The relationship between educators and the educated person changed a lot lately due to the evolution of communication as an attitude and as an educational tool. Changes in communication means played a major role as well. Formal education is now just a part of the process and long life education is no more a dream. This paper tries to find out which is the role of educators in informal education and how much can we use aspects of informal education in teaching foreign languages.

Educația reprezintă procesul esențial și permanent prin intermediul căruia se transferă valori, cunoștințe, informații în și dinspre mediul înconjurător. “A educa” nu se referă doar la procesul de asimilare a informațiilor, ci înglobează toate experiențele intrinseci și extrinseci la care suntem expuși. Este un fenomen socio-uman care asigură transmiterea acumulărilor teoretice (informațiilor) și practice (abilităților), obținute de individ de-a lungul evoluției social-istorice, tinerelor generații, formându-le personalitatea și profesionalitatea necesară desfășurării de activități utile în plan social. Educația este un mijloc de practici care inserează mediul nostru înconjurător spre propria ființă, îndreptând axa către ceea ce alcătuiește personalitatea noastră, precum cultura, morala și comportamentul. Prin intermediul educației individul învață și asimilează anumite cunoștințe, norme comportamentale și morale, viziunea asupra lumii generației trecute dar și experiența creării unei lumi noi. Educația, de asemenea, îi conferă individului oportunitatea de a se plia la mediul social prin intermediul asimilării de norme sociale obligatorii necesare conviețuirii interpersonale.

În sens social-istoric educația este procesul de transmitere și asimilare a experienței – economice, politice, religioase, filosofice, artistice, științifice și tehnice – de la înaintași la urmași. Din punct de vedere psihologic, psihogenetic, educația este procesul de formare a omului ca personalitate în plan cognitiv, afectiv-motivațional, volitiv, aptitudinal, atitudinal, educația, în acest caz, este instrumentul formării individului ca personalitate. În sens pedagogic, educația este fenomenul social complex privit în trei dimensiuni: activitate conștientă a educatorului de stimulare, îndrumare, formare a educatului; proces de formare a individului pentru integrarea activă în societate, proces de formare intelectuală, morală, profesională, fizică, estetică; rezultat prin preluarea selectivă a acțiunilor informaționale și includerea celor învățate în propriile structuri de cunoaștere și acțiune.

Necesitatea de comunicare a individului reprezintă suportul psihologic al relației educaționale. Se comunică nu numai cunoștințe, informații ci și atitudini, sentimente și convingeri, comunicarea fiind verbală, nonverbală și metaverbală. Zilnic individul este supus unui aflux informațional cu sau fără

intenție pedagogică. Toate influențele și acțiunile educative care intervin în viața individului, în mod organizat și structurat (în conformitate cu anumite norme generale și pedagogice, desfășurate într-un cadru instituționalizat) sau, dimpotrivă, în mod spontan (întâmplător, difuz, neoficial) sunt reunite sub denumirea de forme ale educației. Acestea reprezintă modalitățile prin care se realizează activitatea de formare și de dezvoltare a personalității a individului. Funcțiile generale ale educației reprezintă proprietăți intrinseci, specifice activității de formare-dezvoltare permanentă a personalității, exprimate la nivelul consecințelor sociale angajate în mod obiectiv, la nivelul de sistem (societatea în ansamblul) și de subsistem (cultural, comunitar, economic, politic, natural). Funcția de bază a educației este dezvoltarea personalității în vederea integrării sociale. O parte a învățării este rezultatul contactului spontan al omului cu diferite aspecte ale vieții sociale, însă cea mai mare parte a învățării se acumulează prin instruire, prin forme organizate și sistematice.

În funcție de gradul de organizare și de oficializare al formelor educației putem delimita trei mari categorii: educația formală (oficială), este cea oferită de școală; educația non-formală (extrașcolară), reprezintă activitățile educative organizate de alte instituții, cum ar fi muzeele, bibliotecile, cercurile științifice etc.; educația informală (spontană), reprezentată de influențele spontane sau neorganizate din mediu, familie, grup de prieteni, mass media etc., este procesul care durează pe tot parcursul vieții prin care individul acumulează cunoștințe, informații, atitudini, abilități prin intermediul experiențelor de zi cu zi și relației cu mediul înconjurător. Delimitarea dintre aceste trei forme ale educației este una teoretică, în practică ele funcționând ca un complex ale cărui granițe sunt dificil de trasat, cele trei genuri de acțiuni educative potențându-se reciproc.

Educația formală se referă la ansamblul acțiunilor educative, sistematice și organizate, elaborate și desfășurate în cadrul unor instituții de învățământ specializate (școala, universitate etc). Educația formală organizează și structurează sistemul cognitiv, aptitudinal și atitudinal al individului, astfel încât, ulterior, să fie posibilă o mai mare receptivitate față de informațiile și valorile vehiculate prin intermediul educației nonformale sau informale. Scopul acestui acestui tip de educație este introducerea progresivă a elevilor în marile paradigme ale cunoașterii și instrumentalizarea lor cu tehnicile culturale care le vor asigura o anumită independență educativă. Pregătirea este elaborată în mod conștient și eșalonat, fiind asigurată de un corp de specialiști pregătiți anume în acest sens. Informațiile primite sunt selectate cu grijă și structurate, permițând o asimilare sistematizată a cunoștințelor și facilitând dezvoltarea unor abilități și deprinderi necesare integrării individului în societate. Ea este puternic expusă exigențelor sociale. Acest tip de educație se caracterizează prin uniformitate și printr-o anumite rigurozitate.

Granița dintre educația formală și cea nonformală nu este întotdeauna clar definită, deoarece există aspecte nonformale în structura educației formale. Educația nonformală este diferită de educația formală, prin aspectul conținutului și formele de realizare.

Educația nonformală cuprinde totalitatea acțiunilor și influențelor educative structurate, organizate și instituționalizate, dar desfășurate în afara sistemului de învățământ. Aceste activități, la fel ca la educația formală, sunt coordonate de pedagogi de specialitate, dar care, în aceste situații, au un rol secundar, de moderatorii sau coordonatori. Acțiunile incluse în acest perimetru se caracterizează printr-o mare flexibilitate, oferind o mai bună posibilitate de pliere pe interesele și abilitățile elevilor. Caracterul acestor activități este mai puțin formal, dar cu același rezultat formativ, este flexibil și variat, facultativ sau opțional și include activități parașcolare (de perfecționare, reciclare etc.) și perișcolare (vizite la muzeu, excursii, cluburi, cercuri științifice, vizionări de filme etc), elevii fiind implicați în proiectarea, organizarea și desfășurarea acestor activități. Aceste acțiuni permit lărgirea orizontului

cultural, îmbogățirea cunoștințelor din anumite domenii și dezvoltarea unor aptitudini și interese speciale, promovează munca în echipă, accentuează obiective de tip formativ-educativ.

Educația informală se referă la influențele educative neorganizate, nesistematice și nesubordonate unor finalități educaționale precise. Include totalitatea informațiilor cotidiene cu care se confruntă individul. Aceste informații au conținuturi variate, nu sunt selectate, prelucrate pedagogic sau transmise în conformitate cu principiile de organizare a procesului instructiv-educativ. Educația informală este un proces de învățare continuu și spontan, care se realizează în afara cadrului educației formale și al educației nonformale. Familia este principalul grup social în care se desfășoară acest tip de educație, apoi prietenii și persoanele cu care individul intră în contact. Un rol important îl au mijloacele de informare în masă. Internetul, televiziunea, radioul, presa scrisă, prin varietatea de informații pe care o transmit, ne permit să fim în continuu contact cu diferitele evenimente sociale, politice și economice, atât în plan național, cât și internațional, lărgindu-ne, astfel, mediul vizual și perceptiv. Acest lucru influențează comportamentul și modul de a gândi al indivizilor, modifică forma prin care oamenii cunosc și înțeleg realitatea înconjurătoare. Modelându-ne gusturile, valorile, obiceiurile și opiniile, canalele informative și funcțiunile comunicative constituie un mijloc puternic de educație informală.

Deși toate cele trei tipuri ale educației: formală, nonformală și informală, sunt diferite, toate sunt necesare, împreună formând "individul". Educația trebuie să aibă un caracter global, îmbinând armonios și eficient educația formală cu cea nonformală și informală pentru a asigura individului o bună dezvoltare și integrare în societate. Totodată fiecare din aceste forme de educație, are un rol caracteristic de îndeplinit. Cele trei forme ale educației se sprijină și se condiționează reciproc, însă rolul cel mai important revine, totuși, educației formale, prin intermediul căreia vor fi filtrate mesajele primite prin celelalte canale. De aceasta depinde calitatea coordonării și integrării influențelor nonformale și informale asupra individului. Educația reprezintă, astfel, activitatea psihosocială cu funcție generală de formare și dezvoltare permanentă a personalității umane pentru integrarea socială optimă.

BIBLIOGRAFIE :

1. Antonesei, Liviu, *Paideia. Fundamentele culturale ale educației*, Editura Polirom, București, 1996
2. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, București, 2001
3. Macavei, Elena, *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
4. Nicola, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2003